

Nytt utjämningsystem för församlingar och pastorat 2018

Den 28 augusti 2017 lämnades preliminärt besked om ekonomisk utjämningsystem för 2018 i enlighet med ett förändrat utjämningsystem för församlingar och pastorat. Beräkningen av utjämningsystemets avgifter och bidrag har förenklats. Systemet kommer även fortsättningsvis att kompensera för strukturella skillnader i både intäkter och kostnader hos församlingarna. Förändringarna i församlingarnas kostnadsutjämnings införs successivt under perioden 2018-2021.

Bakgrund

Kyrkomötet beslutade 2016 om ett förändrat ekonomiskt utjämningsystem. Grunden utgörs av en ömsesidig solidaritet mellan Svenska kyrkans församlingar, där systemet ska bidra till att utjämna församlingarnas olika ekonomiska förutsättningar. Målet är att alla församlingar ska ha ekonomiska möjligheter att fullgöra sin grundläggande uppgift och kunna ta ansvar för sina kyrkobyggnader.

Det nya utjämningsystemet ska på ett bättre sätt möta de ekonomiska förutsättningar som gäller idag. De demografiska förändringarna påverkar Svenska kyrkans ekonomiska förutsättningar allra mest. I stora delar av landet ligger utmaningen i en åldrande befolkning och i många storstadsförsamlingar medför segregationen att vissa församlingar växer befolkningsmässigt, men minskar i andel medlemmar. Samtidigt med denna utveckling ska Svenska kyrkan bevara sin karaktär av en öppen folkkyrka med verksamhet som är rikstäckande.

En förändrad kostnadsutjämnings

Kostnadsutjämnings beräknas i det nya systemet utifrån fem olika komponenter. Två av dessa har funnits tidigare som genomgår viss förändring, medan tre nya komponenter tillkommer. En av komponenterna i den äldre utjämningsmodellen tas bort.

1. **Kyrkobyggnadsfaktorn** är ett nytt namn på det som tidigare hette kyrkounderhållsfaktorn. I det nya systemet blir denna faktor viktigare och höjs från dagens 87 miljoner kronor till 120 miljoner. Bidraget eller avgiften räknas ut genom antalet kyrkotillhöriga per kyrka i församlingen i relation till riksgenomsnittet.
2. **Andel kyrkotillhöriga** handlar om hur stor andel av de boende i församlingen som är medlemmar jämfört med riksgenomsnittet. Har församlingen högre andel än riksgenomsnittet får den betala avgift, medan en lägre andel leder till ett bidrag. Kompensationen minskar jämfört med idag, från dagens 228 miljoner kronor till 120 miljoner.
3. **Andel barn bland befolkningen i församlingen** är en ny komponent. De församlingar i områden som har låg andel barn betalar till församlingar i områden med hög andel barn. Barnen intar en särställning i den kristna tron.
4. **Diakonibidrag** är också en nyhet. Sammanlagt 50 miljoner kronor fördelas efter folkmängden i de församlingar som har en låg socioekonomisk standard bland hushållen. Diakonin ingår i den grundläggande uppgiften och de diakonala utmaningarna är viktiga för svenska kyrkan att möta.
5. **Glesbygdsbidrag** införs i en ny variant, där 45 miljoner kronor ska fördelas till de församlingar som finns i glesbygd enligt den statistiska definitionen. Att verka i glesbygd medför extra kostnader. Även landsbygdsförsamlingar i Visby stift får del av det nya glesbygdsbidraget.
6. **Kostnadsutjämningskonstanten** tas bort. Denna komponent har sitt ursprung i en tidigare utjämnings av kostnader för underhåll av begravningsplatser och saknar därmed koppling till den kyrkliga verksamheten.

Dessa ändringar i kostnadsutjämnings träder i kraft successivt under perioden 2018-2021. Specifikt för 2018 innebär detta att beräkningar efter den nya modellen för kostnadsutjämnings träder i kraft till 25 procent, medan beräkningar efter den äldre modellen verkar i systemet till 75 procent samma år.

Inkomstutjämnings blir oförändrad

Inkomstutjämnings kommer att se likadan ut som idag. Det betyder att de församlingar och pastorat som har medlemmar med en högre inkomstnivå än riksgenomsnittet betalar en avgift, medan församlingar som har medlemmar med inkomster under genomsnittet får ett bidrag.

Allmän utjämningsavgift byter namn

Finansieringen av nationell nivå byter namn, från allmän utjämningsavgift till avgift för gemensam verksamhet. Detta för att förtydliga vad avgiften går till. I övrigt är det inga skillnader, utan avgiften är även i fortsättningen sju öre per 100 kronor av medlemsinkomsterna.

Möjlighet till uttag av kyrkunderhållsavgift införs

Beslutet om gemensamt ansvar innebär bland annat att en kyrkobyggnad under vissa förutsättningar ska kunna överlåtas till trossamfundet Svenska kyrkan. För att finansiera underhållet av dessa byggnader kan trossamfundet på sikt komma att behöva ta ut en kyrkunderhållsavgift, som då får betalas av alla församlingar och pastorat. Eftersom överlämnandet av en kyrka kommer att vara en långsam process, är bedömningen i nuläget att det är först framåt 2022 som första överlämnandet kommer att ske. Därför är det heller inte aktuellt med debitering av kyrkunderhållsavgift under de närmaste åren.

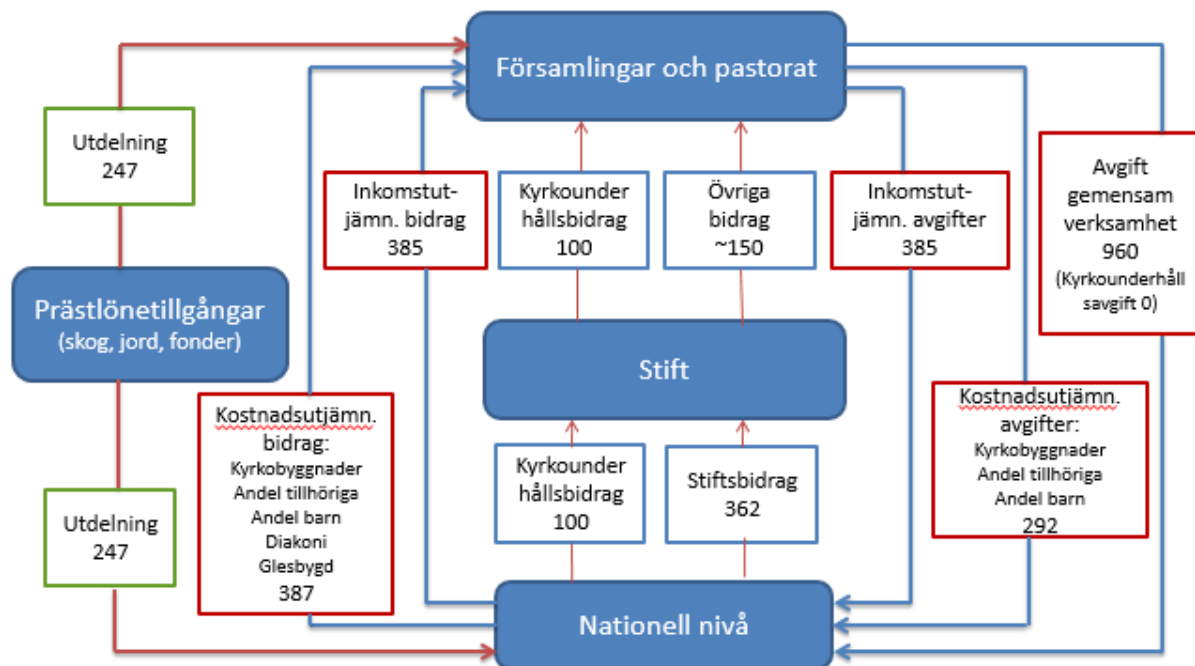
Ett nytt kyrkunderhållsbidrag införs

Ett nytt kyrkunderhållsbidrag (KUB) om sammanlagt 100 miljoner kronor införs från och med 2018, som stiftens enligt ny bestämmelse i kyrkoordningen ska använda till underhållsåtgärder på församlingarnas kyrkobyggnader. KUB ingår i utjämningsystemet och får därmed användas till underhåll av alla kyrkobyggnader som ägs av Svenska kyrkan. Bidraget kan även användas till att stödja egeninsatsen i samband med underhåll av skyddade kyrkobyggnader som beviljats kyrkoantikvarisk ersättning (KAE). Till skillnad från KAE får KUB enbart användas till underhåll av kyrkobyggnader, således exempelvis inte underhåll av kyrkliga inventarier. Församlingen ansöker om KUB hos stiftet.

En skiss över det nya utjämningsystemet

Diagrammet nedan ger en visuell bild av betalningsflödena inom det nya utjämningsystem som det är tänkt att fungera efter övergångsperiodens utgång (miljoner kronor).

NYTT UTJÄMNINGSSYSTEM FRÅN 2018

För komponenterna Avgift gemensam verksamhet, Kyrkounderhållsavgift (0 kr), Inkomstutjämnning, Kyrkobyggnader, Andel tillhöriga, Andel barn, Diakonibidrag och Glesbygdsbidrag görs avräkning direkt mot intäkten från kyrkoavgiften. Detta sker via den redovisningsräkning över kyrkoavgift och ekonomisk utjämnung som aviseras till församlingar och pastorat från kyrkokansliet.